

Дело C-203/20

Преюдициално запитване

Дата на постъпване в Съда:

11 май 2020 г.

Запитваща юрисдикция:

Okresný súd Bratislava III (Словакия)

Дата на акта за преюдициално запитване:

11 май 2020 г.

Подсъдими:

AB

CD

EF

GH

IJ

LM

NO

PR

ST

UV

WZ

BC

DE

FG

JL

OKRESNÝ SÚD BRATISLAVA III

[...]

Братислава, 11 май 2020 г.

[...]

Относно: Преюдициално запитване (член 267 ДФЕС)

Искане за прилагане на спешното преюдициално производство (член 107 от Процедурния правилник)

Председателят на Okresný súd (Районен съд, Словакия) Братислава III [...] по наказателното дело, образувано пред Okresný súd Bratislava III [...], на основание (по аналогия) член 224, параграф 7 от Наказателно-процесуалния кодекс, в сила до 31 декември 2005 г. (наричан по-нататък „Наказателно-процесуалният кодекс“) и член 267 ДФЕС отправя настоящото преюдициално запитване на основание член 267 ДФЕС с искане да бъде разгледано по реда на спешното преюдициално производство на основание член 107 от Процедурния правилник на Съда.

Самоличност на страните:

Производство, образувано срещу:

1/ подсъдимия АВ, [...], Словашка република [...] **[ориг. 2]** [...]

2/ подсъдимия CD, [...], Словашка република [...]

3/ подсъдимия EF, [...], Словашка република [...]

4/ подсъдимия GH, [...], Словашка република [...]

5/ подсъдимия IJ, [...], Словашка република [...]

6/ подсъдимия LM, [...], Словашка република [...]

7/ подсъдимия NO, [...], Словашка република [...] **[ориг. 3]**

8/ подсъдимия PR, [...], Словашка република [...]

9/ подсъдимия ST, [...], Словашка република, към момента с неизвестен адрес, задочно производство [...]

10/ подсъдимия UV, [...], Словашка република [...]

11/ подсъдимия WZ, [...], Словашка република [...]

12/ подсъдимия ВС, [...], Словашка република [...]

13/ подсъдимия DE, [...], Словашка република [...]

14/ подсъдимия FG, [...], Словашка република [...] **[ориг. 4]** [...]

15/ подсъдимия JL, [...], Словашка република [...]

16/ пострадалия HI, [...] Словашка република

17/ Обвинение, повдигнато и поддържано от:

Krajská prokurátúra (Окръжна прокуратура) Братислава [...]

Okresný súd (Районен съд Братислава III, наричан по-нататък „запитващата юрисдикция“) [...] в съдебното заседание при закрити врата на 21 юни 2019 г. по дело срещу АВ и др. във връзка с престъплението „отвлечане към чужбина“, извършено в съучастие по смисъла на член 9, параграф 2 във връзка с член 233, параграф 1 и параграф 2, буква а) от действащия към момента на настъпване на фактите Наказателен кодекс, постанови:

I. [...] [спиране на производството]

II. На основание член 267 ДФЕС **отправя** до Съда на Европейския съюз **следните преюдициални въпроси:**

1/ Допуска ли принципът „ne bis in idem“ издаването на европейска заповед за арест по смисъла на Рамково решение 2002/584/ПВР на Съвета от 13 юни 2002 година относно европейската заповед за арест и процедурите за предаване между държавите членки, като се има предвид член 50 от Хартата на основните права на Европейския съюз, когато наказателното дело е окончателно приключило с оправдателна присъда или решение за прекратяване на производството, ако тези решения са били приети въз основа на амнистия, която е отменена от законодателя след влизането им в сила и вътрешният правен ред предвижда, че отмяната на такава амнистия води до отмяна на решенията на публичните органи, които са приети и **[ориг. 5]** мотивирани въз основа на амнистия или помилване, и до отпадане на законните пречки за наказателно преследване, произтичащи от така отменената амнистия, при това без съдебно решение или нарочно съдебно производство?

2/ Съвместима ли е с правото на справедлив съдебен процес, гарантирано в член 47 от Хартата на основните права на Европейския съюз, и с правото на всеки да не бъде съден или наказван два пъти за едно и също престъпление, гарантирано в член 50 от Хартата на основните права на Европейския съюз и в член 82 от Договора за функционирането на Европейския съюз, разпоредба от национален закон, която директно, без решение на национална юрисдикция, отменя решението на национална юрисдикция за прекратяване

на наказателното производство, което съгласно националното право е окончателно и води до оправдаване и въз основа на което наказателното производство е прекратено окончателно в резултат на амнистията, дадена съгласно национален закон?

3/ Съвместима ли е с принципа на лоялното сътрудничество по смисъла на член 4, параграф 3 от Договора за Европейския съюз, член 267 от Договора за функционирането на Европейския съюз и член 82 от Договора за функционирането на Европейския съюз, с правото на справедлив съдебен процес, гарантирано в член 47 от Хартата на основните права на Европейския съюз, и с правото на всеки да не бъде съден или наказван два пъти за едно и също престъпление, гарантирано в член 50 от Хартата на основните права на Европейския съюз, разпоредба на националното право, която ограничава контрола на Конституционния съд върху решение на Národná rada Slovenskej republiky (Народно събрание на Словашката република) за отмяна на акт за амнистия или индивидуално помилване, прието съгласно член 86, буква i) от Конституцията на Словашката република, до преценка на неговата конституционност, без да се вземат предвид обвързващите актове, приети от Европейския съюз, и по-специално Хартата на основните права на Европейския съюз, Договора за функционирането на Европейския съюз и Договора за Европейския съюз?

III. Съгласно член 107 от Процедурния правилник [на Съда на Европейския съюз] запитващата юрисдикция иска от Съда да разгледа преюдициалното запитване по реда на спешното производство, тъй като делото е относно европейска заповед за арест, която трябва да бъде разгледана незабавно по смисъла на член 17, параграф 1 от Рамково решение 2002/584/ПВР на Съвета от 13 юни 2002 година относно европейската заповед за арест и процедурите за предаване между държавите членки (наричано по-нататък „Рамково решение 2002/584“) (решения от 12 август 2008 г., Santesteban Goicoechea, C-296/08 PPU, EU:C:2008:457, от 1 декември 2008 г., Leymann и Pustovarov, C-388/08 PPU, EU:C:2008:669, от 30 ноември 2009 г., Кадзоев, C-357/09 PPU, EU:C:2009:741, определение от 3 април 2010 г., Gataev и Gataeva, C-105/10 PPU, EU:C:2010:176, решение от 28 април 2011 г., El Dridi, C-61/11 PPU, EU:C:2011:268).

I. Общи мотиви на становището на запитващата юрисдикция

1. Съставът на запитващата юрисдикция решава да отправи преюдициално запитване въз основа на изложените по-долу обстоятелства. На 27 ноември 2000 г. Krajská prokurátúra (Окръжна прокуратура) Братислава [...] сезира запитващата юрисдикция с обвинителен акт по точка 1/ срещу подсъдимите АВ, CD, GH, EF, IJ, PR, LM и NO за престъпление „злоупотреба с власт, извършено от длъжностно лице“ по смисъла на член 158, параграф 1, буква а) от Наказателния кодекс, в сила до 31 декември 2005 г. (наричан по-нататък „Наказателният кодекс“), извършено в съучастие по смисъла на

член 9, параграф 2 от Наказателния кодекс, за престъпление „отвлечане към чужбина“ по смисъла на член 233, параграф 1 и параграф 2, буква а) от Наказателния кодекс, извършено в съучастие по смисъла на член 9, параграф 2 от Наказателния кодекс, за престъпление „грабеж“ по смисъла на член 234, параграф 1 и параграф 2, букви а) и б) от Наказателния кодекс, извършено в съучастие по смисъла на член 9, параграф 2 от Наказателния кодекс, за престъпление „изнудване“ по смисъла на член 235, параграф 1 и параграф 2, букви а) и б) от Наказателния кодекс; срещу подсъдимите ST, [ориг. б] UV, WZ и BC за престъпление „отвлечане към чужбина“ по смисъла на член 233, параграф 1 и параграф 2, буква а) от Наказателния кодекс, извършено в съучастие по смисъла на член 9, параграф 2 от Наказателния кодекс, за престъпление „грабеж“ по смисъла на член 234, параграф 1 и параграф 2, букви а) и б) от Наказателния кодекс, извършено в съучастие по смисъла на член 9, параграф 2 от Наказателния кодекс, за престъпление „изнудване“ по смисъла на член 235, параграф 1 и параграф 2, букви а) и б) от Наказателния кодекс, извършено в съучастие по смисъла на член 9, параграф 2 от Наказателния кодекс, и по точка 2/ срещу подсъдимия DE за престъпление, състоящо се в подпомагане на извършването на престъпления по смисъла на член 166, параграф 1 от Наказателния кодекс — престъпления, които подсъдимите са извършили при посочените по-долу обстоятелства.

1/ Подсъдимите AB, CD, EF, GH, IJ, LM, NO и [...] PR, в качеството си на служители на държавен орган — Slovenská informačná služba (Словашка разузнавателна служба, наричана по-нататък „SIS“), в нарушение на обхвата на правомощията на посочената служба, определен в член 1, параграф 2 от Zákon číslo 46/1993 Z. z. o Slovenskej informačnej službe (Закон № 46/1993 за Словашката разузнавателна служба, наричан по-нататък „Закон 46/1993“), на задачите, определени в член 2 от Закон 46/1993, и на задълженията на служителите в разузнавателната служба по смисъла на член 7 от Закон 46/1993, подсъдимите ST, UV, WZ и BC, в качеството на цивилни лица, които не отговарят на условията по член 11, параграф 1, буква с) от Закон 46/1993, членове на организирана престъпна група, в която задачите са били разпределени с цел да се навреди на HI, като бъдат нарушени неговите гарантирани от Конституцията права, след като го проследили, го задържали насилно и го упоили, го предали на органите на австрийската полиция с личния му автомобил, като го отвели принудително в Австрия, на чиято територия срещу него е била издадена международна заповед за арест от 18 ноември 1994 г.; те участват в извършването на престъплението, като подсъдимият [...] AB, в качеството си на директор на SIS, в рамките на вертикалната командна верига нарежда устно на [...] PR, служител на SIS, назначен в Управление „Отбрана, защита и подготовка“, на неуточнена дата през лятото на 1995 г. в сграда на SIS в Братислава [...] да създаде организирана група от цивилни лица за изпълнението на специални задачи за нуждите на SIS — група, която е създадена и използвана за задържането на HI на 31 август 1995 г.

На неуточнена дата през август 1995 г., в нарушение на член 10, параграф 1 от Закон 46/1993, [АВ] нарежда на CD — директор на 46-ти отдел на SIS („Проследяване и оперативни техники“), въз основа на Наредба № 17/1994 на директора на SIS относно проследяването на хора и предмети (наричана по-нататък „Наредба 17/1994“), да използва в нарушение на член 13, параграф 2 от Закон 46/1993 технически разузнавателни средства по смисъла на член 12, параграф 1, буква с) за целите на проследяването на ХУ и НІ, като разпорежда в нарушение на член 7, параграф 1 от Наредба № 4/1994 от 15 юли 1994 г. на директора на отдела за проследяване и оперативни техники на SIS (наричана по-нататък „Наредба 4/1994“) проследяването на ХУ, което започва на 13 август 1995 г. в 10,30 ч. в Братислава [...], въпреки, че преписка за проследяване № 4600/337 с кодовото наименование [...] е депозирана едва на 14 август 1995 г., както и проследяването на НІ, започнало на 23 август 1995 г. в [...], въпреки, че преписката за проследяване не е била депозирана и че условията, посочени в член 7, параграф 1 от Наредба 4/1994, не са били изпълнени.

На 28 август 1995 г. [АВ] разпорежда на LP — директор на вътрешното разузнаване на 2-ро управление на SIS, да осигури, използвайки средства на SIS, подготвянето на 5 частни автомобили с различни марки на паркинга пред зимната пързалка в Ружинов на 19 август 1995 г., а на 29 август 1995 г. му разпорежда да определи двама служители от сектора за специални операции на SIS с частен автомобил, които трябва да прихванат от спирка [...] в Братислава [...] автомобила с пострадалия НІ и да го отведат в Австрия, което той е извършил, и уведомил за това АВ. **[ориг. 7]**

От 28 август 1995 г. до 31 август 1995 г. с посредничеството на подсъдимия CD, той получава информация от началника на първи сектор в 46-ти отдел на SIS — подсъдимия EF, относно оперативното изпълнение и проследяването на НІ, приема решения и дава устни разпореждания на директора на 2-ро управление на SIS и на подсъдимия CD, чиято цел е да се координират дейностите на различните екипи, извършващи проследяването, задържането и прехвърлянето на пострадалия през границата, в резултат на което на 31 август 1995 г. в 10,47 ч. НІ е задържан като е заплашен с огнестрелно оръжие.

На 13 август 1995 г. в сграда на SIS в Братислава [...], подсъдимият CD, в качеството си на директор на 46-ти отдел в SIS, в нарушение на член 10, параграф 1 от Закон 46/1993 и на Наредба 17/1994 дава устно разпореждане на своя подчинен — подсъдимия EF, ръководител на първи сектор, да използва технически разузнавателни средства по смисъла на член 12, параграф 1, буква с) от Закон 46/1993, в нарушение на член 13, параграф 2 от Закон 46/1993 с цел проследяването на лице наречено ХУ, което започва в 10,30 ч. в Братислава на улица „Хранична“ [...] с участието на 13 служители на SIS и използването на 8 частни автомобили и технически средства, като осъществява лично контрола върху проследяването, като е бил наясно че начинът на действие е незаконен, тъй като е действал без съгласието на

директора на SIS или на друго оправомощено от последния лице за използването на технически разузнавателни средства и предварителното писмено разрешение от дежурния съдия от бившия Mestský súd (Общински съд) Братислава.

На 14 август 1995 г., след като обсъжда действията с директора на 2-ро управление на SIS въз основа на изготвената същия ден преписка за проследяване [...], той разпорежда на свои подчинени служители на SIS — подсъдимите EF и IJ, да продължат проследяването на XY до 26 август 1995 г.

На 24 август 1995 г., в нарушение на Наредба 17/1994 и на член 7, параграф 1 от Наредба 4/1994, той дава устно разпореждане на подсъдимия EF — ръководител на първи сектор в 46-ти отдел на SIS, да започне да следи HI в град [...] и околностите, от когото получава информация за оперативното изпълнение и проследяването на HI, която той самият предава на директора на SIS — подсъдимия АВ.

На 30 и 31 август 1995 г. той ръководи проследяването и лично информира за него директора на 2-ро управление на SIS и директора на SIS — подсъдимия АВ, като при необходимост използва мобилен телефон, получава указания от тях и с посредничеството на подсъдимия EF, който се намира в град [...], ръководи служителите от сектора за проследяване.

След това, когато на 31 август 1995 г. в 10,30 ч. HI напуска дома си с личния си автомобил [...], той нарежда проследяването му, а след задържането и арестуването му под заплахата с огнестрелно оръжие — затварянето на национален път № II/502 от частните автомобили на екипа за проследяване.

След това, в качеството си на началник на първи сектор в 46-ти отдел на SIS в рамките на вертикалната командна верига, на 13 август 1995 г. в Братислава в сградата на SIS получава от директора на 46-ти отдел — подсъдимия CD, заповед за използване на оперативни информационни средства по смисъла на член 11 от Закон 46/1993 и на технически разузнавателни средства за по смисъла на член 12 от Закон 46/1993 за целите на проследяването на XY и, в нарушение на член 10, параграф 1 от Закон 46/1993, Наредба 17/1994 и член 7, параграф 1 от Наредба 4/1994, разпорежда на подчинените служители на SIS **[ориг. 8]** да проследят XY с частните си автомобили, като знае, че за използването на оперативни разузнавателни средства не е било прието решение от директора на SIS или оправомощено от него лице съгласно член 11, параграф 2 и че за използването на технически информационни средства по смисъла на член 12, параграф 1, буква с) не е получено предварителното разрешение от дежурния съдия в бившия Mestský súd (Общински съд) Братислава съгласно член 13, параграф 2 от Закона 46/1993.

На 27 август 1995 г. в Братислава [...] в сграда на SIS, в нарушение на член 10, параграф 1 от Закон 46/1993, на Наредба 17/1994 и на член 7, параграф 1 от Наредба 4/1994, той разпорежда на своя заместник — подсъдимия ІІ, и на други служители от сектора да наблюдават семейната къща на НІ от автомобила [...], разположен в град [...], и да използва частни автомобили на SIS, за проследяване на пътуванията на последния извън града, както и да го информира за резултатите от проследяването, като е знаел, че за използването на оперативни разузнавателни средства по смисъла на член 11, параграф 22 от Закон 46/193 не е било прието решение от директора на SIS или оправомощено от него лице и че използването на технически разузнавателни средства по смисъла на член 12, параграф 1, букви b) и c) от Закон 46/1993 [не е било одобрено] от компетентния дежурен съдия от бившия Mestský súd (Общински съд) Братислава.

На 31 август 1995 г. в град [...], с помощта на предавател и мобилен телефон той дава указания на подчинените служители на SIS и информира директора на 46-ти отдел на SIS — подсъдимия СD, за хода на проследяването, а след това, когато в 10,47 ч. НІ е арестуван под заплаха с огнестрелно оръжие, той лично участва със своя автомобил [...] в блокирането на национален път ІІ/502, за да се попречи на преминаването на идващите моторни превозни средства.

На 13 август 1995 г. в сграда на SIS в Братислава подсъдимият ІІ, служител на SIS, действащ в качеството на заместник-началник на първи сектор в 6-ти отдел на SIS, след това получава в рамките на вертикална командна верига устната заповед от директора на 46-ти отдел на SIS и от началника на първи сектор да използва оперативни разузнавателни средства по смисъла на член 11 от Закон 46/1993 и технически разузнавателни средства по смисъла на член 12 от Закон 46/1993 с цел проследяването на ХУ, в нарушение на член 10, параграф 1 от Закон 46/1993, на Наредба 17/1994 и на член 7, параграф 1 от Наредба 4/1994; той разпорежда на подчинените служители на SIS да предприемат проследяването на ХУ с частни автомобили, макар да е знаел, че за използването на оперативни разузнавателни средства няма решение от директора на SIS или оправомощено от него лице, съгласно член 11, параграф 2 от Закон 46/1993, и че за използването на технически разузнавателни средства по смисъла на член 12, параграф 1, буква c) от Закон 46/1993 няма предварително писмено разрешение от компетентния дежурен съдия от бившия Mestský súd (Общински съд) Братислава, като той лично осъществява контрола върху проследяването и информира за хода на проследяването директора на 46-ти отдел на SIS — подсъдимия СD.

След това, след като на 27 август 1995 г. получава чрез началника на първи сектор нареждането на директора на 46-ти отдел да предприеме проследяването на НІ в град [...] на 28 август 1995 г. разполага на улица „Нова Пежинска“ автомобил „Mercedes Benz“ [...], от който служители на SIS наблюдават дома на НІ, подават сигнал чрез радиостанция за неговото заминаване и проследяват пътуването му с автомобили, като едновременно с

това по мобилен телефон информират за хода на проследяването ръководителя на първи сектор — подсъдимия ЕФ.

На 31 август 1995 г. [И] изпълнява задачите по плана за отвличане, като проследява НІ, след напускането на дома му в 10,30 ч. с частен автомобил [...] в посока Братислава, с частен лек автомобил с марка „Toyota“ [...] [ориг. 9], а след това, след като го задържа под заплахата с огнестрелно оръжие на национален път П/502, блокира платното за достъп заедно с други превозни средства на екипа за проследяване.

Подсъдимият PR в качеството си на служител на SIS, въз основа на заповед на директора на SIS — подсъдимия АВ, организира на неуточнени дати през август 1995 г. група, в която участват подсъдимият ST, подсъдимият UV, подсъдимият WZ и подсъдимият BC, и след това поема функциите на координатор между организаторите на отвличането и членовете на тази група, с която на 29 август 1995 г. на паркинга [...] в Братислава завзема частни автомобили, принадлежащи на SIS, с които през следващите дни проследява пътуванията на НІ в градовете [...] с цел да го арестува и предаде на други служители на SIS, които трябва да го отведат в Република Австрия.

На 31 август 1995 г., в 10,30 ч., след като благодарение на информацията от служител на SIS в автомобила „Mercedes Benz“ [...] участващ в проследяването узнават, че НІ е напуснал дома си в посока Братислава, те се присъединяват към колоната от частни автомобили на SIS, която проследява автомобила на НІ. В 10,47 ч. на национален път П/502 [...] те блокират личния автомобил на НІ като използват автомобил „Seat Toledo“ [...] отпред и автомобил „Seat Ibiza“ — отстрани.

Като насочват пистолет, те приканват НІ да излезе от автомобила и тъй като няма реакция от негова страна го извеждат със сила, и въпреки че той оказва съпротива го настаняват на задната седалка на автомобила „Seat Toledo“. Поставят син плик върху главата му и му слагат белезници; завземат личния му автомобил с марка „Mercedes Benz“ [...]. След това, по време на пътуването в посока към Вайнори НІ се опитва да скочи от превозното средство; те го удрят с юмрук в лицето, прилагат му електрошок в слабините с пистолет с електрически импулс и го принуждават да изпие две бутилки с уиски, като по този начин го привеждат в нетрезво състояние.

Подсъдимият PR уведомява по мобилен телефон директора на 2-ро звено на SIS за хода на акцията, като последният уведомява за това подсъдимия [...] АВ. Така те го отвеждат до Братислава по път [...], където предават НІ на други служители на SIS.

Подсъдимият GH като служител на SIS, назначен на длъжността началник на сектор „Инспекторат“ на 2-ро управление на SIS в рамките на вертикална командна верига, изпълнява указанията на директора на SIS — подсъдимия АВ, и на директора на 2-ро управление на SIS по време на проследяването

на ХУ, въпреки че е знаел, че няма решение на директора на SIS или на оправомощено от него лице съгласно член 11, параграф 2 от Закон 46/1993 за използването на оперативни разузнавателни средства и при случай придружава това лице от Братислава до Левоча и обратно и укрива преминаването му без документ на границата между Австрия и Унгария; на 30 и 31 август 1995 г. той осигурява безпроблемното преминаване на границата на граничните пунктове Братислава—Берг и Яровце—Китзее на подсъдимите LM и NO, които превеждат принудително пострадалия HI в Австрия с частния автомобил с марката „Mercedes Benz“ [...].

Подсъдимият LM и подсъдимият NO, в качеството си на служители в отдела за специални операции от 2-ро управление на SIS в рамките на вертикална командна верига изпълняват указанията на директора на 2-ра секция на SIS, като на 30 август 1995 г. в Братислава-Петржалка [...] изчакват личния автомобил на HI, когото трябва да отведат принудително в Австрия. Тъй като планът не се осъществява този ден, на 31 август в 14,00 ч. на същото място те поемат от подсъдимия PR и подсъдимия WZ личния автомобил с марката „Mercedes Benz“ **[ориг. 10]** [...] с HI, който е в безсъзнание на задната седалка и принудително го превеждат през дипломатическата зона на граничния пункт Петржалка-Берг.

Тъй като служителят, компетентен за контрола на паспортите от австрийска страна, не се е намирал на паркинга в Берг, те се свързват по телефона с директора на 2-ро управление, който по нареждане на подсъдимия АВ дава указания пострадалото лице да бъде отведено в Хайнбург.

По указание на подсъдимия АВ служител на SIS е изпратен в Австрия и уведомява полицейската служба в Хайнбург за пристигането на автомобил с издирвано лице. В 16,30 ч. подсъдимият АВ уведомява ZZ по мобилен телефон за пристигането на пострадалия с автомобил в Хайнбург и в 17,00 ч. въз основа на телефонно обаждане HI е арестуван от австрийската полиция, като следва да се има предвид, че физическото насилие от страна на подсъдимите му е причинило леки наранявания и че преминаването му в Австрия, последвано от задържането му, е в нарушение на член 23, параграф 4 от Конституцията на Словашката република, съгласно който никой гражданин не може да бъде принуден да напусне родината си и не може да бъде екстрадиран или предаден на друга държава.

Пострадалият HI претърпява вреда във връзка с пребиваването си в Австрия, съответстваща на разходите му за юридическо представителство в размер общо на 478 241,13 ATS.

2/ На 6 септември 1995 г. подсъдимият DE, като служител на SIS, по указание на прекия си ръководител — началника на първи сектор в 46-ти отдел на SIS — EF, установява със служителя в полицейската служба в общината [...], от когото иска потвърждение под формата на официално удостоверяване, че от 28 до 31 август 1995 г. микробус с марката „Mercedes

Benz“ [...] с бял цвят се е намирал в неговия район. След като полицейският служител отказва да уважи това искане, на 13 септември 1995 г. около 13,00 ч. те поръчват в стъklarско ателие в Братислава [...] да бъдат отрязани прозрачни стъкла на стойност 2.766 SKK, с които заменят непрозрачното покритие на автомобил „Mercedes Benz“ 208 D, за да не могат свидетелите в наказателното производство за отвлечането на HI към чужбина да разпознаят този автомобил като паркирания на ъгъла на улиците [...] пред къщата, [...] от който служителите на SIS са наблюдавали къщата на HI от 28 до 31 август 1995 г., макар че [DE] е знаел, че на 31 август 1995 г. по време на пътуването към Братислава по национален път II/502 е блокиран автомобилът „Mercedes“ на HI, когато са задържали насила и принудително са превели в Австрия, където HI е бил арестуван в Хайнбург от австрийските полицейски органи в своя автомобил, той действа по този начин с намерението да се прикрие фактът, че служителите на SIS са извършили престъпление и да се избегне наказателното преследване на лицата, участвали в престъплението „отвлечане“.

2. С определение от 14 юни 2017 г. на основание член 23, параграф 3 от Наказателно-процесуалния кодекс, приложим до 31 декември 2005 г., Okresný súd (Районен съд) Братислава III съединява посоченото наказателно дело и наказателното дело [...], водено срещу подсъдимите AB, CD, FG, EF, IJ и JL, които са обвинени в престъплението „злоупотреба с власт от длъжностно лице“ като помагачи по смисъла на член 10, параграф 1, буква с) и член 158, параграф 1, буква b) и параграф 2, буква с) от Наказателния кодекс, приложим до 31 декември 2005 г., което са извършили при следните обстоятелства: AB, CD, FG, EF, IJ и JL, в качеството на служители на публичен орган — Slovenská informačná služba (Словашка разузнавателна служба) — в нарушение на правомощията си, определени в член 1, параграф 2 от Закон 46/1993, на задачите, определени в член 2 от Закон 46/1993, както и на задълженията на служителите на SIS по смисъла на член 7 от Закон 46/1993, с намерението да прикрият унищожаването на автомобила „Mercedes“, използван през юли 1995 г. за проследяването на UP в община [...] и през август 1995 г. с цел проследяването на HI [ориг. 11] в град [...], са участвали в извършването на престъпление, като JF, назначен в първи сектор в 46-ти отдел на SIS, е направил невярна декларация, макар да е знаел, че частният автомобил с марка „Mercedes Benz“ 208D [...], принадлежащ на SIS, не е бил откраднат в нощта на 18 срещу 19 декември 1995 г. по време на служебно пътуване, което той не е осъществил с IJ, декларация, която стои в основата на незаконосъобразното поведение на анкетната комисия и на висшестоящите лица в SIS; в декларацията си за събитията на 28 декември 1995 г. CD, в качеството си директор на 94-то звено в SIS, е представил невярна информация за акцията в Западна Словакия, за участието си на мястото на кражбата на автомобила и за намирането на табелата с регистрационния номер на автомобил „Mercedes Benz“ 208D, и със Заповед № 6 от 26 януари 1996 г. е назначил анкетна комисия на 94-то звено с цел установяването на щетите от откраднатото служебно превозно средство; FG, назначен като ръководител на

автомобилния транспорт на 94-то звено в качеството на председател на комисията, не е осигурил задълбочено разследване на настъпилите събития и заедно с членовете на комисията, [а именно] EF, назначен в качеството си на ръководител на първи сектор в 46-ти отдел на SIS, и J — ръководител на първи екип на първи сектор в 46-ти отдел на SIS, не са разгледали обстоятелствата, свързани с кражбата на превозното средство, и макар да са знаели, че то не е било откраднато, са потвърдили точността на данните, намалили стойността на въпросното моторно превозно средство и на 7 февруари 1996 г. предложили на директора на SIS да прекрати преписката до откриването на превозното средство и след изтичането на 10 години да осчетоводи вредата за сметка на държавата, което е било одобрено от CD в качеството му на директор на 94-то звено на SIS, от AB като директор на SIS и от законния представител в нарушение на член 3, параграф 2 от *Zákon č. 278/1993 Z.z. o správe majetku štátu v znení noviel* (Закон № 278/1993 за управление на имущество на държавата, изменен), макар да е знаел, че подчинените служители на SIS не са обявили кражбата на превозното средство пред компетентните полицейски органи, той не предприема действия в съответствие с член 8, параграф 1 от Наказателно-процесуалния кодекс, не взема мерки, за да се установи дали действително е извършено престъпление, възприема неверните констатации на комисията, одобрява предложението на същата и препоръката на CD и с решение от 12 март 1996 г. на основание член 127, параграф 1 от *Zákon č. 410/1991 Zb. o služobnom pomere príslušníkov PZ* (Закон № 410/1991 за кариерата на полицейските служители) решава да прекрати преписката и да отнесе в пасив вредите за период от 10 години и разрешава след изтичането на този период посочената вреда да бъде осчетоводена за сметка на държавата, въпреки че Законът за полицията не позволява това, като по този начин причинява на SIS вреди в размер на 1.454.434 SKK.

3. С определение от 29 юни 2001 г. [...], Okresný súd (Районен съд) Братислава III спира наказателното преследване срещу всички подсъдими с мотива, че спрямо тях е приложима амнистия по решение на министър-председателя на Словашката република от 3 март 1998 г. На 5 юни 2002 г. посоченото по-горе определение е потвърдено с решение на Krajský súd (Окръжен съд) на Братислава и придобива сила на пресъдено нещо.
4. Запитващата юрисдикция възобновява производството на основание решението на Ústavný súd Slovenskej republiky (Конституционен съд, Словакия, наричан по-нататък „Конституционния съд“) от 31 май 2017 г. [...], в което е постановено, че Решение № 570 от 5 април 2017 г. на Národná rada Slovenskej republiky (Народното събрание на Словашката република, наричано по-нататък „Народното събрание на Словашката република“) за отмяна на член V и член VI от решението на министър-председателя на Словашката република от 3 март 1998 г. за амнистия, публикувано под номер 55/1998, решението на министър-председателя на Словашката република от 7 юли 1998 г. за амнистия, публикувано под номер 214/1998, и решението на президента на Словашката република за помилване на

подсъдим от 12 декември 1997 г. [...] е в съответствие с Конституцията на Словашката република.

5. След възобновяването на производството защитата сезира запитващата юрисдикция с искане за спиране на производството и за отправяне на преюдициално запитване до Съда на Европейския съюз относно тълкуването на член 47, член 48, параграф 2 и член 50 от Хартата на основните права на Европейския съюз (наричана по-нататък „Хартата“), на Рамково решение 2002/584 във връзка с относимите членове от Директива 2012/13 [ориг. 12] (относно правото на информация в наказателното производство) и на Директива 2016/343 (относно укрепването на някои аспекти на презумпцията за невинност и на правото на лицата да присъстват на съдебния процес в наказателното производство).
6. Това искане се основава на правни неточности в приетото национално законодателство, и по-конкретно на разпоредбите на шести раздел на *Zákon o Ústavnom súde* (Закон за Конституционния съд) (по-специално членове 48a и 48b), разпоредбите на *Uznesenie Národnej rady Slovenskej republiky z 5. apríla 2017 číslo 570 o zrušení článku V a článku VI rozhodnutia predsedu vlády Slovenskej republiky z 3. marca 1998 o amnestii uverejneného pod číslom 55/1998 Z. z., rozhodnutia predsedu vlády Slovenskej republiky zo 7. júla 1998 o amnestii uverejneného pod číslom 214/1998 Z. z. a rozhodnutia prezidenta Slovenskej republiky v konaní o milosť pre obvineného zo dňa 12. decembra 1997 č. k. 3573/96-72-2417* (Резолюция № 579 на Народното събрание на Словашката република от 5 април 2017 г. за отмяна на член V и член VI от решението на министър-председателя на Словашката република от 3 март 1998 г. за амнистия, публикувано под номер 55/1998, решението на министър-председателя на Словашката република от 7 юли 1998 г. за амнистия, публикувано под номер 214/1998, и решението на президента на Словашката република за помилване на подсъдим от 12 декември 1997 г., номер 3573/96-72-2417, наричана по-нататък „резолуцията“). С разглежданата резолюция се цели отмяна на амнистиите, на основание на които са били приети редица актове, сред които и определението за прекратяване на наказателното производство срещу АВ и др., а именно определението на *Okresný súd* (Районен съд) Братислава III [...] от 29 юни 2001 г., както и определението на *Krajský súd* (Окръжен съд) Братислава [...]. По разглежданото дело е повдигнато обвинение и срещу ST [...], за когото следва да бъде издадена национална заповед за арест, европейска заповед за арест и международна заповед за арест.
7. След като разглежда делото, запитващата юрисдикция в качеството си на национална юрисдикция счита, че за да постанови решението си ѝ е необходимо решение на Съда на Европейския съюз (член 267, втора алинея ДФЕС).

II. Правната уредба

A. Право на Съюза

8. Съгласно член 82ДФЕС:

„Съдебното сътрудничество по наказателноправни въпроси в Съюза се основава на принципа на взаимното признаване на присъдите и съдебните решения и включва сближаването на законовите и подзаконовите разпоредби на държавите членки в областите, посочени в параграф 2 и в член 83.

Европейският парламент и Съветът приемат, в съответствие с обикновената законодателна процедура, мерки за:

- а) установяване на правила и процедури, които осигуряват признаването, в целия Съюз, на всички видове присъди и съдебни решения;
- б) предотвратяване и разрешаване на спорове за компетентност между държавите членки;
- в) подкрепа за обучението на магистрати и съдебни служители;
- г) улесняване на сътрудничеството между съдебните или равностойни на тях органи на държавите членки във връзка с наказателните производства и изпълнението на решенията“.

9. [Съгласно член 82, параграф 2 ДФЕС] „Доколкото това е необходимо за улесняване на взаимното признаване на присъдите и съдебните решения, както и на полицейското и съдебно сътрудничество по наказателноправни въпроси с трансгранично измерение, Европейският парламент и Съветът, като приемат директиви в съответствие с обикновената законодателна процедура, могат да установят минимални правила. **[ориг. 13]**

10. [Продължение на параграф 2] Тези минимални правила отчитат различията между правните традиции и системи на държавите членки.

Те обхващат:

- а) взаимната допустимост на доказателства между държавите членки;
- б) правата на лицата в наказателното производство;
- в) правата на жертвите на престъпления;
- г) други специфични аспекти на наказателното производство, които Съветът определя предварително чрез решение; за приемането на това решение Съветът действа с единодушие след одобрение от Европейския парламент.

Приемането на минималните правила, посочени в настоящия параграф, не възпрепятства държавите членки да запазят или да въведат по-високо ниво на защита на лицата“.

11. [Съгласно член 82, параграф 3 ДФЕС] „Когато член на Съвета счита, че проект за директива, посочена в параграф 2, би засегнал основни аспекти на наказателноправната система на неговата държава, той може да поиска отнасянето на този въпрос до Европейския съвет. В такъв случай обикновената законодателна процедура се спира. След разискване и при наличие на консенсус Европейският съвет, в срок от четири месеца от спирането, отнася проекта обратно до Съвета, с което се прекратява спирането на обикновената законодателна процедура.
12. В същия срок, при наличие на разногласие и ако най-малко девет държави членки желаят да установят засилено сътрудничество въз основа на въпросния проект за директива, те информират за това Европейския парламент, Съвета и Комисията. В такъв случай разрешението да се пристъпи към засилено сътрудничество, посочено в член 20, параграф 2 от Договора за Европейския съюз и член 329, параграф 1 от настоящия договор, се счита за предоставено и се прилагат разпоредбите за засилено сътрудничество“.
13. Член 47 от Хартата предвижда:

„Всеки, чиито права и свободи, гарантирани от правото на Съюза, са били нарушени, има право на ефективни правни средства за защита пред съд в съответствие с предвидените в настоящия член условия.

Всеки има право неговото дело да бъде гледано справедливо и публично в разумен срок от независим и безпристрастен съд, предварително създаден със закон. Всеки има възможността да бъде съветван, защитаван и представляван.

На лицата, които не разполагат с достатъчно средства, се предоставя правна помощ, доколкото тази помощ е необходима, за да се осигури реален достъп до правосъдие“.
14. Член 48, параграф 2 от Хартата предвижда:

„На всеки подсъдим се гарантира зачитане на правото на защита“.
15. Член 50 от Хартата предвижда:

„Никой не може да бъде подложен на наказателно преследване или наказван за престъпление, за което вече е бил оправдан или осъден на територията на Съюза с окончателно съдебно решение в съответствие със закона“.
16. Член 1, параграф 1 от Рамково решение 2002/584 предвижда:

„Европейската заповед за арест е съдебно решение, което е издадено от държава членка, с оглед задържане и предаване на друга държава членка на издирвано лице, с цел наказателно преследване или изпълнение на присъда за лишаване от свобода или на мярка, изискваща задържане“.

17. Член 1, параграф 2 от Рамково решение 2002/584 предвижда: **[ориг. 14]**

„Държавите членки следва да изпълнят всяка европейска заповед за арест въз основа на принципите на взаимното признаване и в съответствие с разпоредбите на настоящото рамково решение“.

18. Член 1, параграф 3 от Рамково решение 2002/584 предвижда:

„Рамковото решение няма действие по отношение на изменение на задължението за спазване на основните права и основните правни принципи, залегнали в член 6 от Договора за Европейския съюз“.

19. Член 3 от рамковото решение, озаглавен „Случаи, при които не се допуска изпълнение на европейска заповед за арест“, предвижда:

„Съдебният орган на държава членка по привеждане на решенията в изпълнение (по-долу „изпълняващ съдебен орган“) отказва да изпълни европейска заповед за арест в следните случаи:

1) когато престъплението, във връзка с което е издадена европейска заповед за арест, е амнистирано в изпълняващата държава членка, ако тази държава е компетентна да преследва престъплението съгласно наказателното ѝ право;

2) когато изпълняващият съдебен орган е уведомен, че издирваното лице е осъдено от държава членка за същите деяния, при условие че наказателното преследване е завършило с присъда, наказанието е изтърпяно, изтърпява се към момента или изпълнението му е погасено по давност;

3) когато лицето, обект на европейска заповед за арест, предвид възрастта си, не е наказателно отговорно за деянията, за които е издадена заповедта за арест съгласно законодателството на изпълняващата държава“.

20. Член 7 от Директива 2012/13 предвижда:

„1. Когато бъде арестувано и задържано лице на някой от етапите на наказателното производство, държавите членки гарантират, че документите по конкретния случай, с които разполагат компетентните органи и които са съществени за ефективно обжалване съгласно националното право на законосъобразността на ареста или задържането, са предоставени на арестуваните лица или на техните адвокати.

2. С цел гарантиране на справедливостта на производството и подготовка на защитата държавите членки гарантират, че на заподозрените лица или

подсъдимите или на техните адвокати се предоставя достъп най-малко до всички доказателствени материали, независимо дали са в полза на заподозрения или подсъдимия или в подкрепа на обвинението, с които разполагат компетентните органи.

3. Без да се нарушава параграф 1, достъпът до материалите, посочени в параграф 2, се предоставя своевременно, за да може да се упражни ефективно правото на защита, но не по-късно от момента на внасяне на обвинението в съда. В случай че компетентните органи съберат нови доказателствени материали, своевременно се предоставя достъп до тях, така че да могат да бъдат взети предвид.

4. Чрез дерогация от параграфи 2 и 3, при условие че това не нарушава правото на справедлив процес, достъп до определени материали може да бъде отказан, ако такъв достъп може да доведе до сериозна опасност за живота или основните права на друго лице или ако такъв отказ е строго необходим, за да се гарантират важни обществени интереси, например в случаи, когато достъпът може да попречи на текущо разследване или да навреди сериозно на националната сигурност на държавата членка, в която е образувано наказателното производство. Държавите членки гарантират, че в съответствие с процедурите в националното право решението да се откаже достъп до някои материали в съответствие с настоящия параграф се взема от съдебен орган или най-малкото подлежи на съдебен контрол.

5. Достъпът, посочен в настоящия член, се предоставя **[ориг. 15]** безплатно“.

20. Член 8, параграф 2 от Директива 2012/13 предвижда:

„Държавите членки гарантират, че заподозрените лица или подсъдимите или техните адвокати имат правото да оспорят, в съответствие с процедурите в националното право, евентуалния пропуск или отказ на компетентните органи да им предоставят информацията в съответствие с настоящата директива“.

21. Член 8, параграф 1 от Директива 2016/343 предвижда:

„Държавите членки гарантират, че заподозрените и подсъдимите имат правото да присъстват на съдебния процес срещу тях“.

22. Член 9 от Директива 2016/343 предвижда:

„Държавите членки гарантират, че когато заподозреният или подсъдимият не е присъствал на съдебния процес срещу него и условията, предвидени в член 8, параграф 2, не са били изпълнени, засегнатото лице има право на нов процес или на друго правно средство за защита, което позволява ново разглеждане на делото по същество, включително и разглеждане на нови доказателства, и може да доведе до отмяна на първоначалното решение. В тази връзка държавите членки гарантират, че заподозреният или

подсъдимият има правото да присъства, да участва ефективно в съответствие с процедурите по националното право, и да упражнява правото си на защита“.

23. Член 10, параграф 1 от Директива 2016/343 предвижда:

„Държавите членки гарантират, че заподозрените и подсъдимите разполагат с ефективни правни средства за защита, в случай че правата им по настоящата директива са нарушени“.

24. Член 14, параграф 1 от Директива 2016/343 предвижда:

„Държавите членки въвеждат в сила законовите, подзаконовите и административните разпоредби, необходими, за да се съобразят с настоящата директива, най-късно до 1 април 2018 г. Те незабавно информират Комисията за това“.

В. Словашка правна уредба

25. Съгласно член 86, буква i) (в сила от 4 април 2017 г.) от Конституцията на Словашката република *Národná rada Slovenskej republiky* (Народно събрание на Словашката република, наричано по-нататък „Народното събрание на Словашката република“) е компетентно по-специално:

„да се произнася по отмяната на решение на президента, прието съгласно член 102, параграф 1, буква j), ако то противоречи на принципите на демократичната правова държава; приетото решение има общо приложение и се публикува по начина на публикуване на закон“.

26. Член 129а от Конституцията на Словашката република (в сила от 4 април 2017 г.) признава на *Ústavný súd Slovenskej republiky* (Конституционен съд, Словашка република, наричан по-нататък „Конституционният съд“) следните правомощия:

„Конституционният съд се произнася по конституционосъобразността на решение на Народното събрание на Словашката република за отмяна на амнистия или индивидуално помилване, прието на основание член 86, буква i). Конституционният съд образува служебно производството за прилагането на изречение първо; член 125 се прилага *mutatis mutandis*“.
[ориг. 16]

27. Член 154f от Конституцията на Словашката република (в сила от 4 април 2017 г.) предвижда и следното обратно действие:

„1) Разпоредбите на член 86, буква i), член 88а и член 129а се прилагат и за член V и член VI от решението на министър-председателя на Словашката република от 3 март 1998 г. за амнистия, публикувано под номер 55/1998, за решението на министър-председателя на Словашката република от 7 юли

1998 г. за амнистия, публикувано под номер 214/1998, както и за решението на президента на Словашката република от 12 декември 1997 г. за помилване на подсъдим номер [...].

(2) С отмяната на актовете за амнистия и помилване по параграф 1:

а) се отменят решенията на публичните органи, които са били приети и мотивирани въз основа на актовете за амнистия и помилване, посочени в параграф 1, и

б) се отстраняват правните пречки за наказателно преследване, основани на посочените в параграф 1 актове за амнистия и помилване; периодът, в който са били налице тези правни пречки не се включва в изчисляването на давностните срокове за деянията, обхванати от посочените в параграф 1 актове за амнистия и помилване“.

28. В членове 48a и 48b в шести раздел на *Zákon o ústavnom súde* (Закон за Конституционния съд) (в сила от 4 април 2017 г.) производството за конституционсообразност на решение на Народното събрание на Словашката република за отмяна на актовете за индивидуално помилване или за амнистия е уредено по следния начин:

„Член 48a

Разпоредбите на членове 19—41b се прилагат *mutatis mutandis* към производството за разглеждане на решение на Народното събрание на Словашката република, освен ако член 48b не предвижда друго.

Член 48b

1) Конституционният съд образува служебно производството по същество на основание член 129 от Конституцията, като производството започва в деня на публикуването в *Zbierka zákonov* (Официален вестник) на решението, прието от Народното събрание на Словашката република по член 86, буква i) от Конституцията.

(2) Страна в производството е само Народното събрание на Словашката република.

(3) Другата страна в производството е правителството на Словашката република, представлявано от министъра на правосъдието на Словашката република, ако производството е за решение, с което е отменена амнистия, или президентът на Словашката република, ако производството е за решение, с което се отменя индивидуално помилване.

(4) Преди решението по същество съгласно настоящия раздел председателят на Конституционния съд иска:

- а) становището на Народното събрание на Словашката република заедно с протокола от разискванията, проведени по време на заседанието му, на което е прието решението на Народното събрание на Словашката република по член 86, буква i) от Конституцията,
- б) становището на президента на Словашката република,
- в) становището на правителството на Словашката република; становището от името на правителството **[ориг. 17]** на Словашката република се представя от министъра на правосъдието на Словашката република.
- (5) Пленумът се произнася по съществуващото на делото с решение. Решението се съобщава на Народното събрание на Словашката република и на правителството на Словашката република в случай на амнистия и на президента — в случай на индивидуално помилване. По решение на председателя на Конституционния съд решението може да се съобщи и на други лица.
- (6) Конституционният съд се произнася по конституционността на решение на Народното събрание на Словашката република за отмяна на амнистия или на индивидуално помилване или на част от това решение в 60-дневен срок, считано от образуването на производството; ако Конституционният съд не се произнесе в този срок, производството се прекратява.
- (7) Определението за прекратяване на производството или за отхвърляне на искането има сила на пресъдено нещо, което изключва ново разглеждане от Конституционния съд на решението на Народното събрание на Словашката република, с което се отменя акт за амнистия или индивидуално помилване“.
29. Член 1, параграф 1 от Zákon č. 15[4]/2010 Z.z. o európskom zatýkacom rozkaze v znení neskorších predpisov (Закон № 153/2010 за европейската заповед за арест, изменен, наричан по-нататък „Закон 153/2010“) гласи:
- „Този закон урежда действията на словашките органи в случай на предаване на лица между държави — членки на Европейския съюз, въз основа на европейска заповед за арест, както и процедурата за това“.
30. Член 5, параграфи 1—3 от Закон 15[4]/2010 гласи:
- „1) Ако се предполага, че лицето, срещу което е образувано наказателно производство, би могло да пребивава или пребивава в друга държава членка и ако е необходимо то да бъде издирвано, председателят на състава или съдията от компетентния съд издава срещу него европейска заповед за арест. На етапа на разследването европейската заповед за арест се издава от съдия-следователя по искане на прокурора.

2) Европейска заповед за арест по смисъла на параграф 1 може да бъде издадена, ако срещу подсъдимия за същите деяния е издадена заповед за арест, международна заповед за арест или влязла в сила и подлежаща на изпълнение присъда, с която се налага наказание лишаване от свобода.

3) Съдът не издава европейска заповед за арест, ако преди издаването ѝ е очевидно, че предаването от чужбина би причинило на издирваното лице непропорционална вреда спрямо значението на наказателното производство или последиците от престъплението“.

31. Член 23, параграф 1, букви а) и б) от Закон 15[4]/2010 гласи:

„1) Изпълнението на европейска заповед за арест се отказва, когато:

- а) престъплението, за което е издадена европейската заповед за арест, е амнистирано в Словашката република и словашкият правен ред урежда правомощията на словашките органи за наказателно преследване на престъплението,
- б) изпълняващият съдебен орган разполага с данни, че воденото в държава членка срещу издирваното лице производство за същото деяние е било приключило окончателно с присъда, която вече е изпълнена, е в процес на изпълнение или вече не може да бъде изпълнена съгласно правните разпоредби на държавата членка, в която е постановена (...). **[ориг. 18]**

32. Съгласно член 188, параграф 1 от Наказателно-процесуалния кодекс, приложим до 31 декември 2005 г., след разпоредителното заседание съдът:

- а) препраща делото на компетентния съд, ако самият той не е компетентен да разгледа делото,
- б) препраща делото на друг орган, ако са налице обстоятелствата, посочени в член 171, параграф 1,
- в) прекратява наказателното производство, ако са налице обстоятелствата, посочени в член 172, параграф 1;
- г) спира производството, ако са налице обстоятелствата, посочени в член 173, параграф 1, букви а)—е), или на основание член 224, параграф б или 7,
- д) връща делото на прокурора за допълнително разследване, ако това е необходимо за отстраняване на сериозни процесуални нарушения в разследването или за изясняване на основни фактически обстоятелства, без които не е възможно произнасяне в главното производство, и ако допълнителни действия по събиране на доказателства в съдебното

производство биха довели до значителни трудности или явно биха се отразили на бързината на производството,

f) прекратява производството под условие на основание член 307 или се произнася по одобряването на помирителна процедура съгласно член 309, или

g) връща делото на едноличен съдийски състав, ако последният е компетентен съгласно член 314а, параграф 1; едноличният съдийски състав е обвързан от това решение.

33. Съгласно член 188, параграф 2 от Наказателно-процесуалния кодекс, приложим до 31 декември 2005 г., след разпоредителното заседание съдът може също да прекрати наказателното производство, ако са налице обстоятелствата, посочени в член 172, параграф 2 или 3.
34. Съгласно член 188, параграф 3 от Наказателно-процесуалния кодекс, приложим до 31 декември 2005 г., след разпоредителното заседание съдът може също да спре наказателното производство, ако са налице обстоятелствата, посочени в член 172, параграф 2 или 3.
35. Съгласно член 188, параграф 4 от Наказателно-процесуалния кодекс, приложим до 31 декември 2005 г., прокурорът и подсъдимият могат да обжалват решението по параграф 1, букви а)–f) и по параграфи 2 и 3 — жалба, която, освен че спира наказателното производство, има суспензивно действие.
36. Съгласно член 224, параграф 1 от Наказателно-процесуалния кодекс, приложим до 31 декември 2005 г., съдът спира наказателното производство, ако в хода на основното съдебно заседание по делото установи, че е настъпило някое от обстоятелствата, предвидени в член 173, параграф 1, букви b)–e).
37. Съгласно член 224, параграф 2 от Наказателно-процесуалния кодекс, приложим до 31 декември 2005 г., съдът спира наказателното производство и в случаите, когато призовката за основното съдебно заседание по делото не може да бъде връчена на подсъдимия.
38. Съгласно член 224, параграф 3 от Наказателно-процесуалния кодекс, приложим до 31 декември 2005 г., съдът може да спре наказателното производство, ако в хода на основното съдебно заседание по делото установи, че са настъпили обстоятелствата по член 173, параграф 2.
39. Съгласно член 224, параграф 4 от Наказателно-процесуалния кодекс, приложим до 31 декември 2005 г., ако основанията за спирането отпадне, съдът възобновява производството. **[ориг. 19]**

40. Съгласно член 224, параграф 5 от Наказателно-процесуалния кодекс, приложим до 31 декември 2005 г., прокурорът може да обжалва решението на съда за спиране на наказателното производство или за отхвърляне на искането за продължаване на наказателното производство.
41. Съгласно член 224, параграф 6 от Наказателно-процесуалния кодекс, приложим до 31 декември 2005 г., съдът спира наказателното производство, ако счита, че обща правна разпоредба от по-нисък ранг, чието прилагане по съответното наказателно дело е определящо за произнасянето по въпроса за вината и наказанието, противоречи на обща правна разпоредба от по-висок ранг или на международен договор, и образува производство пред Конституционния съд. Решението на Конституционния съд обвързва този съд, както и останалите общи съдилища.
42. Съгласно член 224, параграф 7 от Наказателно-процесуалния кодекс, приложим до 31 декември 2005 г., съдът спира наказателното производство, ако отправи преюдициално запитване до Съда [на Европейския съюз].
43. Съгласно член 564, параграф 1 от Наказателно-процесуалния кодекс, приложим от 1 януари 2006 г., наказателните производства, започнали преди влизането в сила на този закон, и действията, извършени в рамките на тези производства, пораждат същите последици като започнатите производства и действията, извършени по силата на настоящия закон.
44. Съгласно член 564, параграф 3 от Наказателно-процесуалния кодекс, приложим от 1 януари 2006 г., по дела, по които е разпоредено връщане на делото пред районен съд преди влизането в сила на настоящия закон, районният съд провежда производството, като прилага приложимите до този момент разпоредби. Производството по редовно обжалване на такова решение се провежда пред окръжния съд по приложимите до този момент разпоредби. Същото се прилага и ако некомпетентен съд е препратил делото на районен съд за провеждането на производството.
45. Тъй като предаване на съд на посоченото по-горе лице е разпоредено на 27 ноември 2000 г., районният съд провежда производството съгласно изменението на закона в съответствие с разпоредбите на Наказателно-процесуалния кодекс № 141/1961 в сила до 31 декември 2005 г.

III. Фактическата обстановка

46. Срещу ST и други лица, сред които АВ, е образувано наказателно производство, окончателно прекратено с решение на Okresný súd (Районен съд) Братислава III от 29 юни 2001 г. по дело 5Т 119/00, което има сила на пресъдено нещо и подлежи на изпълнение. Съгласно словашкото законодателство става въпрос за окончателно решение, което има характер на решение по същество и което произвежда действието на оправдателна присъда. Определението за прекратяване на наказателното производство

частично се основава на амнистията, предоставена на 3 март [1998 г.] от министър-председателя на Словашката република, представляващ президента на Словашката република.

47. Основната последица от приетите през 2017 г. изменения, а именно с Конституционен закон № 71/2017 и изменението на Закона за Конституционния съд (Закон № 72/2017), е решението на Конституционния съд [...] от 31 май 2017 г., в което се посочва следното:

„Редолюция № 570 на Národná rada Slovenskej republiky (Народно събрание на Словашката република) от 5 април 2017 г. за отмяна на член V и член VI от решението на министър-председателя на Словашката република от 3 март 1998 г. за амнистия, публикувано под номер 55/1998, решението на министър-председателя на Словашката република от 7 юли 1998 г. за амнистия, публикувано под номер 214/1998, и решението на президента на Словашката република за помилване на подсъдим от 12 декември 1997 г., [ориг. 20] [...] е в съответствие Конституцията на Словашката република“.

48. По силата на тези нови законодателни промени следва да се отмени и влязлото в сила определение, с което се прекратява наказателното производство срещу ST и други лица (включително АВ).
49. Обстоятелствата по настоящото дело обосновават издаването на национална заповед за арест и европейска заповед за арест. По настоящото дело запитващата юрисдикция по искане на Krajská prokuratúra (Окръжна прокуратура) Братислава издава международна заповед за арест, тъй като според информация в средствата за масово осведомяване (на която се позовава прокурорът в искането си за международна заповед за арест) ST се намирал в Република Мали. Като се има предвид, че запитващата юрисдикция не разполага с релевантна информация относно мястото на пребиваване на ST, без да е изключено ST да се намира или в бъдеще да се намира и на територията на държава — членка на Европейския съюз, запитващата юрисдикция възнамерява да издаде и европейска заповед за арест. Въпреки това, преди да бъде издадена такава заповед, е необходимо, предвид практиката на Съда на Европейския съюз, да се издаде и национална заповед за арест, като в противен случай европейската заповед за арест е невалидна (вж., например, решение от 1 юни 2016 г., Vob-Dogi, C-241/15, EU:C:2016:385).
50. Като се има предвид, че запитващата юрисдикция има съмнения дали принципът „ne bis in idem“ допуска издаването на европейска заповед за арест, тя иска тълкуване от Съда на Европейския съюз.

IV. Правен анализ

1. Приложимост на Хартата на основните права на Европейския съюз

51. Хартата е приложима към настоящото дело и във връзка с това се цитират съображенията на генералния адвокат Kokott [в точка 29] от заключението, представено на 30 март 2017 г. по дело Puškár, C-73/16:

„(...) От [член 51, параграф 1 от Хартата] следва, че основните права, гарантирани в правния ред на Съюза, трябва да се прилагат във всички случаи, уредени от правото на Съюза¹. Както по-специално още в решение Åkerberg Fransson се отбелязва, това означава, че Хартата е приложима и за санкции в областта на данъчното право, когато става въпрос за изисквания на данъчното право, установени в правото на Съюза². В това отношение следва да се имат предвид по-конкретно данъците върху оборота и акцизите. Някои въпроси на прякото данъчно облагане обаче също попадат в обхвата на правото на Съюза, например в приложното поле на конкретни мерки за хармонизиране³ или когато е налице ограничаване на основните свободи⁴. Ето защо националната юрисдикция често ще трябва във всеки конкретен случай да преценява дали се прилага Хартата. В останалите случаи, когато правото на Съюза и Хартата не се прилагат, от член 8 от ЕКПЧ често ще произтичат сходни изисквания.

52. [Точка 30 от цитираното по-горе заключение] По отношение на настоящото производство от изложеното по-горе следва, че използването на списъка при събирането на данъци попада в приложното поле на Директивата относно защитата на данните и на Хартата, докато в областта на [ориг. 21] наказателното право се прилага само Хартата, при условие че се поставят въпроси, свързани с правото на Съюза“.
53. Член 51, който определя приложното поле на Хартата, посочва в параграф 1, че разпоредбите на Хартата „се отнасят за (...) държавите членки, единствено когато те прилагат правото на Съюза“, а в параграф 2 — че Хартата „не разширява приложното поле на правото на Съюза извън компетенциите на Съюза“. В това отношение Съдът на Европейския съюз уточнява, че „[з]а да се установи дали дадена национална уредба е свързана

¹ Решения от 26 февруари 2013 г., Åkerberg Fransson (C 617/10, EU:C:2013:105, т. 19) и от 17 декември 2015 г., WebMindLicenses (C 419/14, EU:C:2015:832, т. 66).

² Решение от 26 февруари 2013 г. (C 617/10, EU:C:2013:105, т. 27).

³ Вж. например решение от 22 октомври 2013 г., Sabou (C 276/12, EU:C:2013:678, т. 23 и сл.).

⁴ Решение от 11 юни 2015 г., Berlington Hungary и др. (C 98/14, EU:C:2015:386, т. 74 и цитираната съдебна практика).

с прилагането на правото на Съюза по смисъла на член 51 от Хартата, следва наред с други обстоятелства да се провери дали предназначението на разглежданата национална правна уредба е да се приложи разпоредба от правото на Съюза, от какво естество е тази правна уредба и дали нейните цели са различни от следваните от правото на Съюза, въпреки че тя може косвено да му влияе, и дали в правото на Съюза съществува конкретна уредба на съответната материя или уредба, която може да ѝ влияе“ (решение от 6 март 2014 г., *Siragusa*, C-206/13, EU:C:2014:126, т. 25).

54. Няма никакво съмнение, че правото на Съюза се прилага по настоящото дело, тъй като в случая се прилага Рамково решение 2002/584.
55. В това отношение следва да се припомни, че Рамковото решение чрез въвеждането на опростена и по-ефикасна процедура за предаване на осъдени или заподозрени в нарушаване на наказателния закон лица улеснява и ускорява съдебното сътрудничество, за да допринесе за осъществяването на целта на Съюза да се превърне в пространство на свобода, сигурност и правосъдие въз основа на високата степен на доверие, която трябва да съществува между държавите членки в съответствие с принципа на взаимното признаване (вж. в този смисъл решения от 26 февруари 2013 г., *Melloni*, C-399/11, EU:C:2013:107, т. 36 и 37 и от 5 април 2016 г., *Aranyosi* и *Căldăraru*, C-404/15 и C-659/15 PPU, EU:C:2016:198, т. 75 и 76).
56. Приложими са също Хартата, както и Директива 2012/13 (относно правото на информация в наказателното производство) и Директива 2016/343 (относно укрепването на някои аспекти на презумпцията за невиновност и на правото на лицата да присъстват на съдебния процес в наказателното производство).

2. По първия преюдициален въпрос

57. С първия си преюдициален въпрос запитващата юрисдикция иска тълкуване по въпроса дали принципът „*ne bis in idem*“ допуска [издаването] на европейска заповед за арест по настоящото дело.
58. На първо място, запитващата юрисдикция отбелязва, че макар на пръв поглед да изглежда, че поставеният въпрос е трябвало да бъде отправен от изпълняващия съд, а не от юрисдикцията на издаващата държава, което би било знак за хипотетичен въпрос, това изобщо не е така.
59. Европейската заповед за арест (ЕЗА) трябва винаги да бъде пропорционална на преследваната от нея цел. Това е така и когато обстоятелствата по делото попадат в приложното поле на член 2, параграф 1 от Рамково решение 2002/584. Като се отчитат сериозните последици от изпълнението на ЕЗА по отношение на свободата на издирваното лице и ограниченията на свободното движение, при вземането на решение дали да бъде издадена ЕЗА, издаващата държава членка би трябвало да прецени необходимостта от

издаването ѝ и следователно да прецени и евентуалните пречки за бъдещото изпълнение на ЕЗА. Изложените по-горе съображения ясно следват [от раздел 2.4, четвърта алинея] от Известието на Комисията, озаглавено „Наръчник за издаване и изпълнение на европейска заповед за арест“ (ОВ С 355, 2017 г., стр. 1): „Освен това издаващите съдебни органи следва да преценят дали вместо издаване на ЕЗА биха могли да се приложат други мерки за съдебно сътрудничество. В правните инструменти на Съюза в областта на съдебното сътрудничество по наказателноправни въпроси се предвиждат и други мерки, които в много ситуации са ефективни, но по-леки (вж. раздел 2.5)“. [ориг. 22]

60. От практиката на Съда на Европейския съюз следва, че един от механизмите за контрол при издаването на ЕЗА е изискването за издаване на национална заповед за арест (решение от 1 юни 2016 г., *Bob-Dogi*, C-241/15, EU:C:2016:385). Следователно, ако национална юрисдикция издаде ЕЗА, без да издаде национална заповед за арест, ЕЗА не е валидна и не може да бъде изпълнена.
61. Както Съдът припомня в посоченото по-горе решение, системата на ЕЗА включва защита на две равнища на процесуалните и основните права, от които трябва да се ползва издирваното лице: предвидената на първото равнище съдебна защита при приемането на национално съдебно решение и защитата, осигурена на второто равнище при издаването на европейската заповед за арест. Тази съдебна защита на две равнища липсва, когато преди издаването на ЕЗА националният съдебен орган не е постановил никакво национално съдебно решение, въз основа на което да може да бъде изпълнена ЕЗА.
62. Същината на отправения преюдициален въпрос е да се установи дали окончателният акт, с който се прекратява наказателното производство (или оправдателната присъда), продължава да се урежда от принципа *ne bis in idem*, когато тези актове са постановени въз основа на амнистия, отменена от законодателен орган, след като тези решения са влезли в сила, и националният правен ред предвижда, че отмяната на такава амнистия води до отмяната на решенията на публичните органи, които са били приети и мотивирани въз основа на отменения акт за амнистия, при това без нарочно съдебно решение или съдебно производство.
63. Следователно съществуването на делото се отнася до това дали по настоящото дело може да бъде нарушено гарантираното от Хартата основно право на всеки да не бъде съден или наказван два пъти, поради национален механизъм, с който се отменят окончателни решения по наказателни дела, приет пряко от законодателен орган без съдебно решение и без участието на засегнатите лица. С други думи се поставя въпросът дали обстоятелството, че законодателен орган „се е присъединил“ към решението относно вината и наказанието в положение, при което този механизъм е в съответствие с вътрешния правен ред е в съответствие с правото на Съюза. Или също

въпросът дали с оглед на правото на Съюза национална юрисдикция е длъжна да се съобрази с отмяната на амнистия, която безспорно е в съответствие с националния правен ред, но противоречи на правото на Съюза.

3. По втория преюдициален въпрос

64. С втория си преюдициален въпрос запитващата юрисдикция иска от Съда да установи дали Директива [2012/13] се прилага и към специална процедура за отмяна на амнистия в смисъл на „национален механизъм“ за отмяна на амнистия.
65. Член 2 [от Директива 2012/13], озаглавен „Приложно поле“, гласи: „Настоящата директива се прилага от момента, в който лицето бъде уведомено от компетентните органи на държава членка, че е заподозряно или обвинено в извършването на престъпление, до момента на приключване на производството, което означава окончателното решаване на въпроса дали заподозряното лице или подсъдимият е извършил престъплението, включително, когато е приложимо, производството по определяне на наказание и приключването на процедурите по обжалване“.
66. Член 3 [от Директива 2012/13], озаглавен „Право на информация относно правата“, предвижда в параграф 1, буква в): „Държавите членки гарантират, че на заподозрените лица или подсъдимите се предоставя незабавно информация относно най-малко следните процесуални права, както се прилагат съгласно националното право, с цел да се позволи ефективното им упражняване: (...) правото на информация относно обвинението в съответствие с член 6“. [ориг. 23]
67. Член 6 [от Директива 2012/13], озаглавен „Право на информация относно обвинението“, предвижда в параграф 4: „Държавите членки гарантират, че заподозрените лица или подсъдимите са информирани незабавно за промени в информацията, предоставена в съответствие с настоящия член, когато това е необходимо, за да се гарантира справедливостта на производството“.
68. Член 7 [от Директива 2012/13], озаглавен „Право на достъп до материалите по делото“, предвижда в параграф 1: „Когато бъде арестувано и задържано лице на някой от етапите на наказателното производство, държавите членки гарантират, че документите по конкретния случай, с които разполагат компетентните органи и които са съществени за ефективно обжалване съгласно националното право на законосъобразността на ареста или задържането, са предоставени на арестуваните лица или на техните адвокати“.
69. Посочената директива се основава на член 82 ДФЕС, който урежда минималните стандарти, които трябва да се прилагат в Европейския съюз;

запитващата юрисдикция препраща към съображения 9, 10 и 11 от посочената директива:

70. „В член 82, параграф 2 от Договора за функционирането на Европейския съюз се предвижда установяването на минимални правила, приложими в държавите членки, за улесняване на взаимното признаване на присъдите и съдебните решения, както и на полицейското и съдебното сътрудничество по наказателноправни въпроси с трансгранично измерение. Същият член посочва „правата на лицата в наказателното производство“ като една от областите, в които могат да се установят минимални правила“.
71. „Общите минимални правила следва да доведат до увеличаване на доверието в наказателноправните системи на всички държави членки, което от своя страна следва да доведе до по-ефикасно съдебно сътрудничество в условията на взаимно доверие. Такива общи минимални правила следва да бъдат установени в областта на информацията в наказателното производство“.
72. „На 30 ноември 2009 г. Съветът прие резолюция относно пътна карта за укрепване на процесуалните права на заподозрени лица или на подсъдими в рамките на наказателното производство (по-нататък „пътната карта“). В пътната карта се призова за поетапно приемане на мерки по отношение на правото на писмен и устен превод (мярка А), правото на информация за правата и информация за повдигнатите обвинения (мярка Б), правото на правен съвет и правна помощ (мярка В), правото на контакти с роднини, работодатели и консулски служби (мярка Г) и специални гаранции за заподозрени лица или за подсъдими, които са в уязвимо положение (мярка Д). В пътната карта се подчертава, че последователността на правата е само ориентируваща, което предполага, че тя може да бъде променена в съответствие с приоритетите. Пътната карта е предназначена да действа като едно цяло; ползите от нея ще се почувстват напълно само когато всичките нейни елементи бъдат изпълнени“.
73. Тази директива гарантира на подсъдимия на всеки стадий от наказателното производство правото на цялата информация относно наказателното производство, необходима, за да се гарантира справедлив процес, както и правото на достъп до материалите по делото, като се има предвид, че националното законодателство относно становището на страната в процедурата пред Народното събрание на Словашката република и в производството пред Конституционния съд не позволява на страната да упражнява основните си процесуални права. В това отношение следва да се подчертае особеният характер на производството по въпроса за законосъобразността на решение за отмяна на амнистия, което води и до отмяната на индивидуален съдебен акт, какъвто в случая безспорно е определението за прекратяване на наказателното производство. Поради това запитващата юрисдикция счита, че производството по отмяна на амнистията (проведено от Народното събрание на Словашката република и от

Конституционния съд на Словашката република) попада в обхвата на посочената директива и следователно това производство представлява „стадий от наказателното производство“ по смисъла на Директива [2012/13], като същевременно националното законодателство не гарантира основните права по смисъла на тази директива. **[ориг. 24]**

74. В Решение от 21 октомври 2015 г. по дело Frisancho Perea с/у Словакия [...], Европейският съд по правата на човека критикува производството за индивидуално конституционно обжалване, което е проведено, без засегнатите лица да са страни в производството пред Конституционния съд на Словашката република. Именно в резултат на това решение е прието изменението на Zákon č. 38/1993 Z.z o Ústavnom súde (Закон № 38/1993 за Конституционния съд), с което на засегнатите лица се признават процесуални права, сходни с тези на страните в производството.

4. По третия преюдициален въпрос

75. С третия си преюдициален въпрос запитващата юрисдикция иска от Съда да установи дали вътрешноправни разпоредби, които ограничават проверката на Конституционния съд единствено до въпроса за съответствието с вътрешното законодателство, са съвместими с основните права, гарантирани от ЕКПЧ и с Хартата, но най-вече с принципа на лоялност (който произтича от член 4, параграф 3 ДЕС), като се има предвид, че съгласно посочената разпоредба това задължение се счита за приложимо и във взаимоотношенията между държавите членки и Съюза (вж. Становище 2/13 на Съда на Европейския съюз, EU:C:2014:2454, т. 202).
76. Освен това запитващата юрисдикция счита, че „националният механизъм“ за отмяна на амнистия може евентуално да противоречи на принципа на пропорционалност, и по-специално на принципа на ефективност, който ограничава процесуалната автономия на държавите членки при приемането на вътрешни правни разпоредби.

Е. Необходимост от спешно производство

77. Като се има предвид, че делото се отнася до европейска заповед за арест, запитващата юрисдикция иска от Съда на Европейския съюз да приложи член 107 от Процедурния правилник и да разгледа запитването по реда на спешното преюдициално производство. Запитващата юрисдикция се позовава най-напред на член 17, параграф 1 от Рамково решение 2002/584, съгласно който „[e]вропейската заповед за арест следва незабавно да бъде разгледана и изпълнена“.
78. Съгласно Препоръките на Съда [към националните юрисдикции относно отправянето на преюдициални запитвания (2016/C 439/01)] преписката по наказателното дело, висящото пред запитващата юрисдикция, ще бъде

предадена чрез Министерството на външните работи и европейските въпроси на Словашката република.

Okresný súd Bratislava III

11 май 2020 г.

[подпис]

РАБОТЕН ДОКУМЕНТ